

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
danjih ob **torih, četrčkih**
in **sobotah**. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Obojno izdanje stane:
za en mesec . . . 2.00, izven Avstrije 2.40
za tri mesece . . . 5.00, „inven Avstrije“ 4.00
za pol leta . . . 9.00, „inven Avstrije“ 8.00
za eno leto . . . 16.00, „inven Avstrije“ 14.00
Na naročbe brez priložne naročilnice se
se jemlje oziroma.
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 20 avt.,
izven Trsta po 25 avt. Sobotno večerno
izdanje v Trstu 40 avt., izven Trsta 50 avt.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglašje se računa po tarifi v postitvi; za
naslove z debelimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega tiskanih vrstic.
Poslana oskrbnice in javnozdravne, da-
maši oglašje itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredu: ali-
kaj Caserma št. 13. Vsako pismo mora
biti frankovano, ker nefrankovane se ne
sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamiranje in oglašje spre-
jema **upravnništvo** ulice Moline pie-
sole št. 3, II. nadst. Odpri reklamacije
so proste pošiljane.

„Edinost“ je mes. 18.

Z novim letom poslali smo naš list na
ogled več osebam, katere so nam bile
priporočane od naših gg. naročnikov. V nadi,
da večina prvih pristopi krogu naročnikov
našega lista, ki je najcenejši 6krat na teden
izhajajoči slovenski list in ki se točno bavi
z narodnimi, narodno-gospodarskimi in poli-
tičnimi vprašanji, prinašajoč v podlistku lepe
izvirne in prevedene povesti, prosimo one,
ki nečejo vsprejeti našega lista, naj blago-
volé na ogled poslano številko takoj vrniti,
da se bomo znali ravnati glede daljnjega
pošiljanja. One častite osebe pa, ki se hočejo
naročiti na naš list, prosimo, da prej ko
mogoče pošljejo na upravništvo saj četrtletno
ali mesečno naročnino. Cene razvidne so na
čelu lista.

Uredništvo.

Upraviščto.

Politika — oderuštvo!

In kopet o odnošajih v Istri! Res, bo-
jimo se, da ne bi marsikateri čitatelj postal
že nevoljen, da se v poslednjem času v to-
liki meri in tako pogosto bavimo z odnošaji
v Istri.

Toda opravičeni smo. Saj je novinstvu
dolžnost, da kaže v čistem zrcalu odsev do-
godkov in borb v zbornici naših poslancev
na Dunaju. In bil je slednji čas, da je prišla
tam gori na Dunaju edenkrat na dnevni red
tudi naša avstrijska Istra — Istra. Slednjič
so prišli tudi istrski odnošaji v razpravo in
s tem je storjen začetek — vsemu. Mnogo
se tožimo o tradicijsko-zgrešeni politiki na-
ših centralnih vlad od prvega začetka u-
stavne dobe pa sem do današnjih dni, kolik-
or se tiče državne politike na Primorskem.
Res je, mnogo se je grešilo: storilo se je
marsikaj, kar bi se ne smelo storiti, in opu-
stilo se je marsikaj, kar bi se moralo storiti.
Toda roko na arce in bodimo odkritostni:
mnogo sta bila res kriva na tej zgrešeni politiki
zla volja, izvirajoča iz načelnega nasprotstva
do nas Slovanov, in pa tista nesrečna ma-
nija našega birokratizma, da je v vsaki de-
želi skoro da fanatično trdovratnostjo stikal
po kakem „kulturnem“ življu, koji naj
bi imel pod nogami vse druge, in sicer v ta
namen, da bi držal na uzdi razne „destruk-
tivne“ ali razdirajoče življe, med katere
„destrukтивne življe“ so brez pardona vrgli
vse nas Slovanov; ali vse krivde vendar ne
smemo valiti na zlo voljo: mnogo, mnogo
zla je izišlo iz nevednosti in ne po-
znavanja odnošajev!!!

Kdo se je brigal za to siromašno po-
krajino istrsko, toli oddaljeno od središča
države? Vlade ne, parlamentarci pa še manje.
Ljudstvo si ni vedelo pomoči, ker pri svoji
nevednosti ni poznalo prave poti, kako pri-

ti do besede. Zastopniki tega ljudstva bo-
disi v občinskih zastopih, bodisi v deželni
zbornici, bodisi v poslanski zbornici na Du-
naju, pa so storili vse mogoče, da ne posveti
žarek svetlobe med istrske trpine, ker bi
bilo to proti njihovemu interesu. Ti zastop-
niki so imeli največ povoda, da molče in da
ostane vse pri starem. In tako je vladala tema,
neprodirla tema nad to pokrajino istrsko,
taka tema, da ni osrednja vlada ni širši
svet nista niti videla slovenske večine
prebivalstva v Istri in da so pred kakimi 20
leti kar strmeli na Dunaju, ko je dospel tja-
kaj prvi pravi zastopnik tega ljudstva:
od kod najedenkrat Hrvatje v
Istri? In človek naj bi ne pisal satire? Človek
naj bi ne pisal satire na dejstvo, da
v sedanjih dobi brzjava, železnice in statistik
na Dunaju niso vedeli, kdo pravo za pravo
biva v pokrajini, siromašni sicer po krivdi
trdosrčnih ljudi, ali velevažni za državo
avstrijsko, ker ležeči ob vratih te države na
oni jugo-zapad, o katerem je čitati v zgolovini
kričeh dokazov, da nam navadno ni kazal
prijaznega lica, ampak da je obzorje istega
le prerado bilo krvavo-rudeče! Če-
stiti čitatelji nas razumejo, kam mislimo.

Žalostno, prežalostno je bilo pač to, da
naši državniki po veliki večini niso imeli niti
pojma o odnošajih v deželi, koje bi morali
poznati do slednje kotline že vsled nje toli
izpostavljene in za varnost države toli važne
lege. Zeló vabljivo bi bilo preiskovati, kdo
je bil in kdo je kriv na tem nepoznavanju?
Toda mi se nočemo udati tej skušnji, ampak
konstatujemo le dvoje dejstev: da je bilo
tako, kakor smo bili opisali, in pa: da se
v poslednjem času odobrača na
bolje, kar se dostaja poznavanja
naših odnošajev.

Trebalo je pač obilo bojev, obilo truda,
železne vztrajnosti in kipečega rodoljubja
poznane dvojice v našem osrednjem parla-
mentu, da sta slednjič imenitne kroge vz-
budila iz mrtvila ter da sta pozornost širše
javnosti tako rekoč se silo obrnila do naše
južne pokrajine. Njiju goreči besedi, kipeči
iz brezmejnne ljubezni do teh naših tal, se
je posrečilo posebno letos, da je prišla v
prvi vrsti na dnevni red razprava o naših
odnošajih in da je letošnja razprava o bud-
getnem provizoriju takoreč nosila istrsko
signaturo na svojem čelu.

Slava in čast tema dvema možema, nam
pa sveta dolžnost, da podpiramo po svoji
moči njiju parlamentarno delovanje, posve-
čeno plemeniti svrhi: da napoči vendar en-
krat zora nad tužno pokrajino istrsko!

In ne le nam v Trstu, ampak vsemu
slovenskemu novinstvu je dolžnost slediti
pazno dogodkom na Primorskem ter pripo-

moči, da se širši svet zavé, kolika krivica
se godi našem rodu po Istri v narodnem,
politiškem in gospodarskem pogledu. Kajti
nepremično se moramo držati načela,
da kar je v parlamentu na dnevnem redu,
to mora biti na dnevnem redu tudi v vsem
našem novinstvu, dokler koncentriranim de-
lom ne dosežemo to, kar želimo doseči.

S tem smo menda dovolj opravičili, za-
kaj se v novejšem času toli pogosto bavimo
z istrskimi odnošaji: led se je jel tajati, a
mi moramo širiti strugo, da prej ko prej
odteče umazana voda.

In ravno tu doli je mnogo umazanega:
kajti krivo je menenje, da sta le narodna ne-
strpnost in plemeniti fanatizem kriva na vsej
bedi istrsko-slovenskega prebivalstva; o ne:
neizprosno nasprotstvo proti osamosvojenju
istrskih Slovanov na političnem polju leže
vroči neke druge, namreč v dejstvu, da se
izvestni, žal, da jako upleni italijanski krogi
— Bog nas čuvaj, da bi hoteli sumničiti
vso italijansko narodnost kot tako! — upi-
rajo narodnemu in političnemu osamosvojenju
našega ljudstva v prvi vrsti za to, ker vedó,
da narodnemu osamosvojenju mora slediti tudi
gospodarsko osamosvojenje!!! Tega se boje
izvestni krogi, ker se boje za tisti glasoviti
a „plodonosni“ gospodarski zistem, kojega
je te dni označil nek tržaški rodoljub z
vsklikom: Cento per cento — sto od
sto!!! In dobro je pogodil mož, in pridrili
mu mora vsakdo, kdor je le kedaj živel
v Istri.

Kdor pozna Istro, ta ve, da sta tu doli
tesno spojena politika in oderuštvo, da mno-
gim politika ni smoter sam za se, ampak, da
je uprežena v voz oderuštva ter da je poli-
tiškemu in narodnemu nasilju čisto izvor v
korupciji in popučenosti gospodarskih razmer!
Mnogokateri srditež ne bi se toli upiral hr-
vatskim šolam, ako ne bi vedel, da se pre-
bujeni in poučeni kmet ne dá — odirati.
Zato so izdali geslo: kmet ostani neveden
in neumen, da bodo mogli izvestni gospodje
komodno živeti ob tvojih žuljih! In je tudi
gola resnica, da so po Istri ljudje, ki krasno
žive od glavnice borih par sto goldinarjev
— brez dela in brez skrbij.

Ponavljamo, da nočemo generalizovati,
ali dejstvo moramo naglasiti, da pri premno-
gih bi zastojal iskali kakega vzvišenega,
plemenitega in zares etičnega vzroka njijo-
vemu „politiškemu“ in „narodnemu“ rogo-
viljenju, ampak vodijo jih najumazanejši na-
gibi — nagibi nage sebičnosti.

Da ne bi mislili, da pretirujemo, nave-
sti hočemo uprav klasično pričo za svoje
trditve: list „Il Paese“, ki je najrudečiji
med rudečimi tržaškimi listi. Ta list naglaša
v svoji številki z dne 2. januarja t. l., da

videl bi rad, kedo se predrzne ugovarjati
mi! —

Luzuj je dobro poznal Dekurija in zato
ni več zinil besedice. Tudi drugi se nemo
umaknejo proč od deklice. Izmed množice
začuje pa se naenkrat glas:

— Ne mora se!!

— Kedor je to rekel, naj stopi naprej!

— pravi Dekurio. Nek mladi Vlah rudečih
okroglih lic in spletenih las stopi počasno
naprej. Bil je pijan. Z izzivajočim, neumnim
razgetanjem postavi se pred Dekurija, glavo
stegne naprej, udari se s pestjo ob prsi in
vzklikne: „Jaz sem rekel!“

Komaj pa to izgovori, vzdigne Dekurio
svojo levo roko, v katerej je ravno držal
meč in z jednim edinim mahljajem odseče
nepokornežu glavo. Mahljaj je bil tako silen,
da je glava odletela vznak na tla, trup pa
se je zgrudil na kolena in z rokama objel
Dekurijevo nogo.

— Ima še kedo ugovarjati mojim bese-
dam? — vpraša Dekurio ostro in z neusmi-
ljenim glasom.

so Italijani sami krivi na tem, ako zgubljajo
tla po Istri, ker je med njimi mnogo
vampirjev, ki pijejo kri našem
kmetu. Dopisnik navaja primere, kako so
ti vampirji spravili kmeta na beraško palico:
oderuški obrestmi, tožbami
in eksekucijami. Posledica vsemu da
je ta, da se ubogi kmet v svoji največji bedi,
videč, da njega upnik nima zanj ni sre-
ni pomilovanja, obrne do dra. Lagin-
je v Pulji, koji poslednji osloboduje
se svojo posojilnico kmeta, pa-
njene na ulico po omenjenih pi-
javkah.

To pripoznanje z italijanske strani je
toli važno, da je moramo obdržati v spominu
za bodoče čase. Gospoda poslanca Laginja
in Spinčić sta sicer že vsestranski označila
poželjenja nam nasprotne stranke; dokazala
sta na neovržen način, kako krivična je vsa
domišljavost istrskih italijanskih kolovodij
ter da so zahteve istih v nasprotju z božjimi
in človeškimi zakoni — toda delovanje onih
poštenjakov, ki skrivajo svoje oderuštvo
za hrbet politike, oziroma idealne
narodne ideje: teh poštenjakov „delovanje“
treba oceniti še posebno, da bude mogel so-
diti svet, v koliko ima borba z italijanske
strani svojo podlago v blagem, idealnem,
italijansko-rodoljubnem čustvo-
vanju, in v koliko onečestajo pojem rodo-
ljubja oni, koje je ožigonal list „Il Paese“,
ker zlorablja narodne borbe
za svoje umazane namene in ker
uprežajo politikov v jarm oderu-
štva!

V isti hip, ko se prepriča svet o pra-
vih nagibih te velike borbe na tej in oni
strani, v isti hip bude tudi izrečena sodba v
pravdi med narodnim in političnim poštenjem
in gospodarsko popačenostjo. Ná-
rodna dolžnost nam torej vелеva, da vedno
in vedno naglašamo ne le to, kar delajo
naši nasprotniki, ampak tudi to, zaka-
j delajo tako!!

Celje — Piran.

Govor poslanca Ferjančiča v seji po-
slanske zbornice dne 14. decembra 1894.

Visoka zbornica!

Točno pred jednim letom smo razprav-
ljali o budgetnem provizoriju, ali takrat so
bile razmere drugačne nego so danes. Imeli
smo sicer tisto vlado in smo se izrekli
glede njenega programa, ali situacijo so
vladale notranje - politične razmere druge
vrste. Težišče je bila takrat Praga, izjemno
stanje, ki deloma še vedno traja, ali tiste
aktivnosti, katero je imelo lani, ko se je
o njem razpravljalo, je do danes nekoliko

Vlahi se molče odstranijo.

— Vprezite konje, položite deklico v
kočijo in odpeljite jo v Topan-Falvo! Komur-
koli bude sreča mila, da jo vdobi, vsak ima
pravico zahtevati jo takšno, kakršno vam
jo izročim sedaj. Kogar bi pa obšla želja, da
ta še nobenemu pripadajoči plen le s pogle-
dom onečasti, ali pa, da izgovori v pričo nje
kako razžaljivo besedo, ta naj se spomni na
tega-le tukaj! — reče Dekurio in brene z
nogo mrtvo truplo od sebe; zamahne z me-
čem in razpusti pred njim stoječo, strašljivo
množico.

— Sedaj pojdit! Plenite, pustošite in
pokončujte! — Rajda se razkropi z divja-
škim vriskanjem, Dekurio pa ukaže deti de-
klico v kočijo, zaupa jo nekaterim svojim
zvestim podložnikom in ti jo odpeljejo v
gorovje.

Pol ure kasneje bil je ves grad v pla-
menu. Poželjivo je lizal zubelj skozi okna in
obdal zidovje se sajami. V trenutku, ko je
plamen razsajal že povsod in razširjal svojo

PODLISTEK.

16

Bárdyjeva obitelj.

Prigodba iz leta 1848—49.

Poslovenil Iv. Kuret.

— Lepo dekle, grajska gospodična, ha
ha ha — smejo se v brezumni divjosti —
predragocena, preslastna najdba za razcapane
Vlaho!! —

In s svojimi umazanami, okrvavljenimi
rokami dotikajo se eden pred drugim snežno
belih ramen nežne deklice.

— Kaj počenjate tukaj?! — zagrmí v
tem hipu doneč možki glas. Vlahi se ogle-
dajo. Sredi njih stoji mož za dobro ped viši
od vseh. Glavo mu pokriva jeklena čelada,
na kojej se pozna vdarec ostre sablje. V le-
vici drži kratek rimljansk meč; z obraza pa
mu odseva ponosen, romansk značaj.

— Dekurio! — mrmrajo in se plašno
umičejo.

— Kaj počenjate tukaj? vpraša vnovič,

in — zagledavši omedlelo deklico v rokah
necega Vlaho, zapove mu z ostrim glasom,
naj jo takoj izpusti.

— Tudi ta je naša sovražnica! — pri-
stavi Vlah kljubovaje.

— Molči, malovrednež, ko misliš, da
smejo sinovi romanskega naroda ravnati z
nedolžnimi deklicami, kakor se sovražniki!
Položi jo na tla!!

— Počasi, počasi, Dekurio! — seže mu
v besedo Luzuj kljubovaje — znani so ti
zakoni, po katerih je vsak naš plen skupen.
To dekle tu je tudi naš plen, kojega moramo
biti vsi deležni!

— Zakone naše poznam bolje kot ti!
Vsak plen se mora razdeliti med vdeležence,
pa ne veš ti za oni zakon, ki pravi, da „o
nedeljivih plenih odločuje srečanje“? A?

— Dobro, Dekurio! Konj in vol, seveda
nista deljiva; o teh mora odločiti srečanje,
— ali tu, pri tem dekletu vendar ni, da bi
se moralo srečkati!

— Mora se, pravim jaz, mora se! In

izgubilo. Nastala pa so druga vprašanja in sicer na jugu. Dočim so lauska vprašanja zanimala bratski narod na Češkem, imamo danes opraviti z vprašanji, ki zanimajo nas prebivalce južnih dežel, ker gre za našo kožo, za nas Slovence. Ne bom teh vprašanj obširneje opisoval, ker so z besedama Celje in Piran povsem določno označena.

Odkar so nastala ta vprašanja, je danes prvič prilika, izreči se o njih v tej zbornici. Doslej ni bilo moči o njih izreči besedo, samo interpelovati je bilo možno; za kulisami so se vršila pogajanja. Kako vabljivo je zame, ki sem prvi, kateri se more o teh vprašanjih izreči, da posežem daleč nazaj, podam zgodovino teh vprašanj, pojasnim razmerje med njimi in državnimi zakoni, posameznimi strankami itd. Temu vabilu pa se ne udam, vašo pozornost hočem le nekaj trenutkov obračati nase. Kako naj bi tudi drugače govoril? Ali naj morda dokažem, da so se tu glede nas Slovencev kršili državni osnovni zakoni, ali naj Vas opozarjam, da so se z nogami teptale najelementarnejše pravice jednega avstrijskega naroda, ali da vlada v tem slučaju ni varovala svoje avtoritete, da je vlada, ki se je malo prej zavarovala zoper „argumente z ulice“, v Piranu in v Trstu, umaknila se pouličnim argumentom? (Jako res!) Naivno bi bilo, ko bi to še le dokazati hotel, in zato bom kar na kratko govoril.

Te stvari so vsakomur jasne, vsakdo se jih živo spominja in zato sem si stavil nalogo, izraziti samo čutila, katera so me navdajala, ko se je razpravljalo o teh stvareh.

Pred letom dni sicer tudi nismo bili v koaliciji, a bili smo koaliciji bolj naklonjeni nego danes. Nekateri naši rojaki so vstopili v koalicijo z obljubo, dano sebi in tudi nam, da izstopijo iz nje, „če jim vlada do primernega roka, to je do razprave o ministerstvih notranjih del, pravosodja in nauka v proračunskem odseku ne da jamstev za ugodno rešitev naših narodnih zahtev.“ Taka izjava izda nekaj, in lahkega srca smo gledali naše tovariše stopiti v koalicijo.

Ali rok, kateri so si sami določili, je letošnjo pomlad potekel. Gospodje niso stavili tistih tirjatev, katere postavili so v tej izjavi obljubili, še manj so jih seveda izposlovali, ker je odpadlo vprašanje o dobitvah, ko se jih ni zahtevalo. Jedno tirjatev pa so vendar oglasili: svoje tirjatev so utesnili na spodnjo gimnazijo v Celji. Tudi to je stvar, o kateri je danes prvič možno v tej zbornici govoriti.

Govoreč o tem vprašanju se nečem baviti z razločkom med spodnjo gimnazijo in vspešnicami na obstoječi gimnaziji; omeniti hočem le, da za ustanovitev paralele je bil potreben samo ministrov podpis in da bi danes že lahko bile ustanovljene. Pojasnjevati pa tega razločka nečem, ker bi sicer postal bolj obširen, kakor je moj namen.

Tudi svojih mislij glede tega vprašanja nečem omeniti, le okolnosti pokažem, katere sem videl.

Omenim, da so na to skromno zahtevo, ki je le minimalen del našega programa, odgovorile koalicijske stranke na način, ki mora vsakogar presenetiti.

V gozdu nemških listov je začelo šumeti, sklicevali so se vsakovratni shodi, občinski zastopi so sklepali in sklepajo še danes proteste proti tej tirjavi Slovencev, ali, kakor sem rekel, ne mislim nič svojega izreči,

uničevalno moč, vderejo Vlasi v kleti in izbijajo sedom dna. Omoteni in opiti po potokih vina in žganja, pojo najdivjše pesni, ne zmeneč se za to, da jim nad glavami plava strahoviti, rudeči element — — —

Zadovoljivi svojim nebrzdanim strastim, oddalijo se v krdelih, težko obloženi se svojim bogatim ropom. Svoje mrtve, ranjene in pijane tovariše pa puste ležati po tleh.

Omedlelo deklico so pripeljali na Dekurjev dom. Nikdo si ni upal razžaliti je; pač pa so je vsi varovali skrbno in nekako ljubsumno, ker je vsak upal, da bo de njegova. V tropah čakali so poželjivi Vlasi Dekurja, in ko ta dojde, gnjetejo se vsi v njegovo hišo. Bilo jih je toliko, da so napolnili sobo, hodnik in vežo. Odložili so vsi plen, kate-rega so seboj prinesli, na kup in čakali, da dobe enake deleže.

(Dalje prih.)

dovoljeno mi bodi samo navesti nekoliko stavkov iz časopisa, kateri mi je prišel v roke prav takrat, ko so se valovi zaradi Celja najbolj penili; iz tega lista boste razvideli, kateri način je najprimernejši za presojanje Celjskega vprašanja. List pravi (čita):

„Slovenska spodnja gimnazija v Celji in notranji mir v koaliciji; ali si je, po trezni sodbi, misliti umetnejših nasprotstev?“

Jean Paul je to, kar je komično, definiral kot to, kar je neprimerno majhno; no, z ozirom na politični pomen je slovenska spodnja gimnazija celo v Celju res jako majhna stvar, in s pomočjo matematične natančnosti se najde samo merilna formula za še manjšo stvar, za tiste, ki imenujejo tak učni zavod narodno izdajstvo nemštva.

To so po svoji politični vrednosti ničle, katere je poslanski mandat povzdignil v drugo vrsto — impotence. V vseh kulturnih državah na svetu je za ustanovitev takega učnega zavoda v prvi vrsti merodajna pedagoška potreba, vzgojevalna korist. Ako je v kakem okraju dovolj pouka željne mladine, potem se mora tak zavod ustanoviti v tistem kraju, kamor vodi največ komunikacijskih sredstev; Celje samo je nemško mesto, obdano od vseh strani od slovenskih občin, katerih pa ni nobena taka, da bi se mogla tam ustanoviti srednja šola.“

V istem listu so čita tudi to-le (čita): „Stvar je čisto notranja, pristno avstrijska, ali način, na kateri se o njej obravnava, zabava ves svet. Ni-li res zabavno, da so po odkritem ali hlinjenem strahu nemških nacionalcev nekateri spodnjegimnazijci nevarni ne samo nemštva v Celju, ampak sploh na vsem Spodnjem Štajerskem in da bi je s časoma, morda kot višjegimnazijci, mogli uničiti? To bi bilo res nekaj interesantnega, povsem novega; doslej je večina srednješolcev zmagovala komaj učno stvarino — na Spodnjem Štajerskem pa se baje slovenski fantiči v stanu premagati narodno kulturo velikega naroda in jo zmetati na kup. In tako svedočebo narodne slabosti in onemoglosti dajejo nemški možje javno svojim lastnim rojakom.“

Okolu lista, kateri je to pisal, se zbirajo politiki, kateri stoje vedno na Vaši strani, kadar se imajo odločiti za Vas ali za nas. Tako piše „Pester Lloyd“.

Sodim, da je na ta način Celjsko vprašanje najbolje karakterizovano.

Ali pa je Celje danes že parlamentarno zagotovljeno? Pravim: Ne; in če se dobi to, kar smatramo sami za pridobitev, tako se to dobi s pomočjo koaliranih strank. Naši tovariši, ki so svoje tirjatev tako zelo utesnili, so v strahu tudi za ta minimalni del našega programa in vrh tega skrbe še vladni organi za primerno roganje. Neki okrajni glavar se drzne krošnjariši s to gimnazijo. Ponujal jo je v Žalcu, in ker so ga tam odvrnili, šel je ž njo v Št. Jurij. Srd in sramota, katera je s tem združena, sta napotila naše koalicije, vprašati vlado, v čem imenu je okrajni glavar tako postopal in če vlada to ve in odobrava; na to pa še odgovora niso dobili. (Čujte! Čujte!) (Konec prih.)

Politiške vesti.

Kriza na Ogerskem. Niti danes ni znano ničesar, kedaj odpotuje cesar v Budimpešto ter je pričakovati rešitev krize še le prihodnji teden. Mnogi so tega menjenja, da cesar nalašč odlašja v ta namen, da se razmerje med strankami popolnoma zbistri. Vendar smatrajo z vseh strani bana Khuena Hedervarya najresnejšim kandidatom za ministarsko predsedništvo. Istotako zatrjuje vnovič, da hoče Khuen — ako nastopi dedščino Wekerlevo — privoliti v koncesije klerikalcem na polji cerkveno-politiške preosnove kolikor tudi v narodnem vprašanju. Kakor v potrdilo naših nazorov o položaju na Ogerskem, namreč da gre z liberalno ali vladno stranko močno nizdolu ter da konservativci nastopijo najbrž vso zaresnostjo, moramo danes zabeležiti vest o zmagi klerikalca Zelenyaka v Levoči, kjer je bil sedaj vsikdar izvoljen liberalci brez posebnih težav. Ta prvi uspeh mora le vspodbuditi konservativce k vztrajnemu delu. Volilna borba je morala biti grozna, kajti došlo je tudi do krvavih pretepov, pri katerih so jednega človeka ubili, 3 pa so baje težko ranjeni.

Iz Rusije. Car Nikolaj je naložil posebni komisiji, da izdela zakonski načrt, po katerem naj se zdatno olajša položaj onim, ki so bili administrativno odposlani v Sibirijo, kakor tudi onim, kojim je tamkaj dostati prejeta kazen. — „Glos Narodu“ pa poroča, da je Varšavskim oblastim došlo povelje, da je na postajah zopet obesiti poljske napise, koje je dal eneti general Gurko. Razpuščena poljska kmetka družba se zopet osnuje in pomilostite se oni, ki so bili obsojeni povodom slavnosti Kilinskega. — Slednjič poročajo, da hoče car pozvati k sebi odličnih oseb iz vseh gubernij, da se obvesti o položaju v dotičnih deželah. — Kakor je videti, kaže mladi car svoje blago srce na vse strani. Dal Bog, da bi se mu posrečile vse te plemenite nakaue.

Različne vesti.

Nj. Vel. cesarica na Francoskem. Pariški „Figaro“ javlja, da je te dni dospel v Mentono na francoski „Rivieri“ najvišji konjušnik Nj. Vel. cesarice Elizabete, knez Lichtenstein, in se nastanil v hotelu Cap Martin. Knez je prišel naročit stanovanje za Nj. Vel. cesarico, katera dospje v Mentono na jahti „Miramar“ menda že koncem tek. meseca. Isti list poroča zajedno, da pride Nj. Vel. cesar prve dni februarja meseca v Mentono.

Za Tretom — Piran. Našim Lahom raste greben, to je dokazana stvar. Ako so bili gospoda mestni svetovalci tržaški toli drzni, da so hoteli odposlati „spomenico“ na papeža, v kateri so hoteli tožiti škofa tržaško-koperskega msgr. Glavino zaradi njegovega „protitalijanskega“ postopanja, zakaj bi jih v tem ne posnemali vrli Pirančani, ki imajo izvestno toliko „korajže“, kolikor je imajo Tržačani? In to so storili, prav po vodilnem vzgledu mestnega sveta tržaškega. V poslednji svoji seji sklenil je občinski zastop Piranski, da odpošlje „spomenico“ naravnost Sv. Stolici, v katerem listu naj bi se tožilo o cerkveno-službenem delovanju škofa tržaško-koperskega, koje delovanje da škodi interesom italijanskega prebivalstva njegove dijeceze. Okrajno glavarstvo v Kopru pa je obustavilo izvršitev tega sklepa, utemeljivši svoj ukrep z razlogom, da občinska zastopstva niso kompetentna sklepati o notranjih cerkvenih stvareh. — Naši ljubeznjivi sosedje pa menda vsled tega ne bodo mirovali. Iznajdejo že kaj novega, kar jim da povoda nadaljnemu rogoviljenju.

Plemenit dar. Znana češka rodoljubkinja, gospa Maruša Pavla Neureuter je v a podarila je družbi sv. Cirila in Metoda za Istro 50 gld. kot bžični dar ter podala tako krasen vzgled slovenske vzajemnosti. Ogrevajo nas taki dokazi, ako prihajajo od zaresnih in v političkih borbah utrjenih mož, ali kadar se oglasi rahla in nežna žena kot propovednica ljubezni in sočutstvanja med brati, tedaj nam vskipi srce v nadobudnem veselju: pomlad je tu, ko siplje ženska roka svoje cvetje. In kaj pomenja za nas narodna pomlad drugega, nego — ustajenje!!

Slava torej zavedni hčerki zavednega naroda češkega!

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Groti nabrala je g.čna Piščanec Evfemija na Silvestrov večer v krčmi kon. društva v Rojanu v „štanjak“ 8 kron 36 vin. — Falotje od Silvestra do novega leta nabrali so v isti krčmi 10 kron, slovenski baraba dodal je 1 krono. — Pri Silvestrovem večeru v Rojanu darovali so sledeči gg.: J. Kraš 2 kroni, Fr. Guštin 1 krono, Anton Požar 60 stot., Fran Štrekelj 1 krono, č. g. Thaler T. 1 krono, Katalan Jos. 1 krono, Turk Jos. 2 kroni, Kavčič Iv. 2 kroni, Vrabec 60 stot., N. N. 20 stot., Matjanov Ljode 2 kroni. Temu dodala sta še Matija Martinčič in Fran Srebotnjak vsak po 1 krono, ker se njima ni bilo mogode udeležiti Silvestrovega večera. Vkupaj 36 kron 96 vin. Srčna hvala gg. darovateljem in nabiralcem!

V Boljuni — v Istri — ustanovili so podružnico družbe sv. Cirila in Metoda.

O občinskih volitvah v Pazinu pišejo „Naši Slogi“, da je bilo vse radovedno, kako bodo glasovali uradniki v I. razredu. Vedeli smo sicer vsi, da za hrvatsko stranko ne bi glasovali, a mnogi so bili menjenja, da se vzdrže glasovanja; zlasti bi bili pričakovali toliko takta od gospodov uradnikov, da ne stopijo v očiten odpor proti ogromni večini

občinarjev, potem, ko je hrvatska stranka dosegla toli sijajen uspeh v III. in v II. razredu.

Toda italijanska stranka je vedela, da brez uradnikov ne opravi ničesar, zato je ravno med istimi zastavila vse svoje sile. Nekoje uradnike so prevarili s tem, da so trdili, da imajo Italijani v I. razredu nadpolovično večino, drugi so se bali, da ne bi imeli miru pri svojih italijanskih tovariših ali pa v onih krogih, v katere zahajajo. In v resnici so na javnem mestu zasramovali nekoga uradnika, ker se je vzdržal glasovanja.

In tako se je dogodilo, da za hrvatsko stranko ni glasoval niti jeden uradnik, za italijansko pa 19. Tudi iz Trsta in iz Pulja sta prihitela dva umirovljena uradnika. Vrh tega je italijanska stranka sklicala vse svoje sile od vseh strani, kjer jih je kaj.

Ob završitvi volitve v I. razredu zbralo se je pred mestno hišo kakih 500 naših ljudi, deloma iz radovednosti, deloma v ta namen, da branijo svoje stare in bolne očete pred napadi. Med temi poslednjimi bili so tudi taki, koje je dan poprej tresla mrzlica na postelji, pa so vendarle ustali v zlojni boj proti skupnemu neprijatelju.

Ko je legla tema na zemljo, zapalili so na Tervizu kresove, puške so pokale in razlegali so se živio-klici. Temu lepemu vzgledu so takoj sledili tudi drugi kraji po okolici pazinski, zlasti se je na dičnem pazinskem polju premenila noč v dan, vse je bilo na nogah. Vse prebivalstvo širne občine pazinske je bilo jednega duha in jedne misli v svoji radosti na priborjeni zmagi — le v Novakih, Previžu in Cerovljah je vladala tema: tu je glas trebuha nadvladal glas razuma. Toda odpustimo jim, zavednim bratom!

Zato pa kličemo: čast in slava občinarjem pazinskim na sijajni zmagi! Čast in slava jim na uzornem redu, na dostojnem in zaresnem vedenju povodom volitev! Čast in slava njihovim zavednim in rodoljubnim pravakom!

Le tako zložno naprej, da bode za vse čase odmevalo po naših gorah:

Nije Pazin talijanski,

Več je Pazin hrvatski!

Odboru „Slovenske Čitalnice“ v Trete čast je javljati p. n. gospodom članom red zabav, ki se bodo vršile v letošnji predpustnej dobi. V soboto, dne 12. januarja 1895., šaljiva tombola in plesna zabava. V soboto dne 26. januarja 1895., plesna zabava. V soboto dne 9. februarja 1895., veliki ples. V soboto dne 23. februarja 1895., plesna zabava. Začetek ob 9. uri zvečer. Opomnja. Gospodje izvole naj priti na plesne zabave v črnej obleki z belo ovratnico. Članovi morejo uvesti goste, katere so prijavili odboru vsaj tri dni pred zabavo ter dobili zanje vstopnico.

Veliki ples „Del. podp. društva“ bode letos dne 26. januarja v gledališču „Politeama Rossetti“. Za ta ples delajo se — kakor vsako leto — tudi letos velike priprave. Za danes povemo le, da bode gledališče krasno odličeno, da bode svirala vojaška godba in se bode plesal slovenski ples „Kolo“ v krasnih narodnih nošah.

„Servola“. Pišejo nam pod tem naslovom:

Predno pričnem svoj dopis, razjasniti Vam moram nekoliko, kaj je in kje je pravo za pravo ta „Servola“. „Servola“ je vas in najdete jo v avstro-ogerski državi tam nekje na Primorskem, na prijaznem griču kake pol ure od Trsta, recte: „Trieste-ja“. V starih listinah dobivamo za to vas včasih tudi „romansko“ ime Škedenj ali Ščedna. Ker pa sedanji prebivalci „Servole“, izključno Italijani (!), potomci slavni Rimljanov, niso mogli gladko izgovarjati starorimskega imena Škedenj, preuredilo se je to tekom stoletij v ustih naroda v Servola? Povpraševal sem najstarejše vaščane, ako so v svoji mladosti kedaj slišali imenovati Škedenj, a možakarji so vsi odmajevali. No, mogoče, da je imela kaka druga razpadla vas v bližini to ime, factum je, da se omenjena vas sedaj imenuje „Servola“.

Toda šalo na stran! Čitateljem „Edinosti“ je gotovo še v živem spominu, kak krik so zagnali lahonsko-čifutski listi, ko se je vrgla v Škedenju raz zid tabla, na kateri je bila naznačena vas v italijanskem in nemškem jeziku. Lahonski listi napadali in grdili se tedaj na vse mogoče načine škedenjske Slovence ter trdili, da so Slovenci raz-

bili tablo, in v svoji peklenski zlobnosti porabili so ta čin kot agitacijsko sredstvo proti škedenjskemu kruhu in vinu.

Sedaj, ko visi na zidu mesto starih dveh nova tabla, je vsakomur jasno kot beli dan, kdo je to naredil in iz kakšnega namena!! Poprej bila je poleg nemško-italijanske table tudi skromna slovenska tabla, na kateri pa sta bila vendar še imena Škedenj in Trst.

Lahonski gospodi to seveda ni bilo po volji in vrgli so sami doli nemško-italijansko tablo ter pustili slovensko, da bi tem lažje dolžili mirne Slovence in jih kaznovali s tem, da jim popačijo slovenska krajevna imena. Sedanja tabla ima sledeči napis:

Gemeinde } Dorf }
Comune } Trieste! ? spodaj: Vila } Servola?!!
Občina } Selo }

Nemščina je, kakor se vidi, še celo na prvem mestu. Italijani nimajo v Škedenju ničesar iskati, a Nemci še veliko manj. V Škedenju je eden cel Nemec in radi tega mora biti na tabli tudi nemščina, in, da bi se ga ne žalilo, mora biti nemščina seveda na prvem mestu. Ali kaj se bomo prepirali radi tega: enakopravnost tolnači lahko vsak po svoje; ako ni bilo vredno na novi državni palači v Trstu za toliko stotisoč Slovanov napraviti slovenskih napisov, treba je jednemu Nemcu na ljubo staviti v Škedenju nemščino na prvo mesto. O, da bi bili tudi davki v takem razmerju! A hvala Bogu: pri davkih smo vendar enakopravni. Marsikomu zdela se bo ta stvar malenkostna, vendar, ako dobro pomislimo, ima veliko važnosti. Italijani postavljajo vedno dosledno in sistematično v zatiranju tržaških in okoličanskih Slovencev in ta čin je zopet eden korak dalje v dosego njih smotra. Radi tega moramo biti jako oprezní na vsako njih gibanje in ustaviti jih na poti, sicer smo izgubljeni. S tem činom kršilo se je tudi posebno stanje Slovencev, sedanje načelo koalicije. Oprostite, zmotil sem se nekoliko, saj Slovenci sploh nimamo nikake narodno posesti: to imajo le Nemci in Italijani — Slovan, plačaj in molči!

Škedenjci res vrlo napredujejo. Pred nekoliko leti imeli smo na c. k. pošttem uradu samoslovenski napis; ko se je pa urad preselil, dobili smo z novimi prostori tudi novo tablo, na kateri se blesti nemško-italijanski napis. Sedaj se v kratkem zopet preseli c. k. poštni urad v novo hišo in napredni Škedenjci upamo, ker so sedaj Japonci na dnevnem redu, da dobimo tudi japonski napis. Kdo si bode ubijal glavo se slovenskim jezikom, saj ta ni več v modi!

Morda je pa dobro, da je tako. Nasprotna gospoda odpira se svojim postopanjem oči našim zaslepljenecem in jih tako rekoč sili v borbo: čim večji pritisk, tim večji odpor. Orožje, katero rabijo naši sovražniki sedaj proti nam, utegne se kedar obrniti proti njim samim. Sapienti sat!

Iz Sežane nam pišejo: Na Silvestrov večer sta priredili naša moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda veselico na korist družbe. Veselica se je vršila v splošno zadovoljnost prisotnega občinstva. Peli so sami domači fantje in dekleta ter so izvršili svojo nalogo povsem častno, tako, da so morali ponoviti nekatere pesmi.

Seveda gre v prvi vrsti zasloga na tem spretnemu in za glasbo jako unetemu pevovodji, gosp. Kosovelu, a tudi pevci in pevke so želi obilo zahvale. Igra „Dva gospoda in jeden sluga“ je vzbujala veliko smeha, posebno sta g. Kosovel in gospod. Maša Dolencova izborna zabavala občinstvo se svojimi dvotipji; pa tudi gospodična Ozbilceva in gg. Renčelj in Pirjevec so častno proizveli svoje vloge. Po veselici je bila šaljiva loterija, ki je donesla družbi lep dobiček. Pozno v noč smo se razšli, vzevši seboj prijetnih spominov. Na lepem vspuhu gre zasloga, poleg pevovodje, tudi prireditelju, denarničarju, gospej Guličevi in gospici Pitamčevi in pa vsem gospe in gospodičinam, ki so kaj darovale. Bog jim povrni!

Tudi našo predsednico gosp. Ribarjevo moramo zahvaliti, da je se svojo skromnostjo mnogo pripomogla do lepega vseh. Istotako gre velika zasloga gospej Pollyevi, ki je svojo miroljubnostjo pripomogla, da so se ponirili razburjeni duhovi in da se ni vgnezdil zli duh prepira tudi v našo podružnico vsled zadnjih občinskih volitev. Hvala jima!

Naša družba ima plemenit namen, ple-

menite biti morajo tudi nje udinje. Osebnosti treba pustiti na strani in le koristi družbi imejmo pred očmi! Ako bomo res plemeniti, vspevala bo tudi naša družba ter donesla obilega sadu, katerega se bodo veselili naši potomci in nas blagoslovili.

S prirejanjem veselice vzbuja se tudi zanimanje za družbo med priprostim ljudstvom, da začne prispevati za isto. Saj naše slovensko ljudstvo je dobro, samo poučevati je je treba, ne pa je prezirati in žaliti.

Nekaj mi je pri tem na srcu, kar ne morem zamolčati. Tu v Sežani bi lahko veliko dosegli v probno preprostih mladenčev, ako bi le-ti imeli svoje bralno društvo. Kajti le čitanje oplemenjuje človeka in mu utrja značaj. A kje trebamo bolj utrjenih značajev, nego tu ob obalah Adrije?! Res, da imamo čitalnico, ali ta je bolj za razumništvo. Za priproste mladenče treba drugačnega društva, kjer se isti gibljejo svobodneje in pončujejo drug drugega. Saj za začetek ne treba Bog ve koliko časopisov, zadoščali bi le domači listi. In še te naj bi prepuščala čitalnica po znižani ceni.

Veliko zaslugi bi si stekli oni gospodje, kateri bi hoteli s tem buditi národni čut med našimi fanti. Lepa Sežana naj bi ne bila samo največja in najlepša vas na Krasu, marveč tudi najzavednejša in najtrdnjše zaščita Slovencev ob Adriji!

Razprava proti Ivanu Jajčiču, Franu Kravos-u in drugom vršila se je, kakor smo že poročali, dne 2. t. m. Kakor smo obljubili pričenjamo danes z natančnejim poročilom. Najprej prinašamo obtožnico, katera se je prečitala po dovršenih navadnih formalnostih, ki ne zanimajo naših čitateljev, najprej v italijanskem jeziku a potem v slovenskem prevodu. Obtožnica glasi se bistveno v slovenskem prevodu tako le:

Slavno c. kr. deželno sodišče!

Na podlagi spisov uvodne preiskave, dovršene proti Jajčiču Ivanu in drugim radi rabuke, javni obtožitelj obtožuje:

a) obdolženca Jajčiča Ivana, Kravosa Frana, Piščanca Valentina, Piščanca Ivana Marijo in Požega Jakopa, da so se v večer 12. nov. m. l., kedar c. kr. okrajni nadzornik redarjev Avgust Göhl, oziroma c. kr. policijski upravnik Lavoslav Köhler in c. kr. redarji Ivan Regelj in Juri Kiralij so ukazali trum ljudí, nabranej na velikem trgu in v ulici del Corso v Trstu, da naj se razide, branili ubogati njih ukazu, torej pregreška rabuke previdjenega v §. 283 kaz. zak., in kaznjivega v smislu istega §.;

b) obdolženca Požega Jakopa, da je pri priložnosti navedenej pod a) večkrat vskliknil proti ljudem: „skupej, skupej“, izživaje s tem druge ljudi, da bi se zoperstavili osebam imenovanim s §. 68 k. z. opravljajočim službo svojo, torej pregreška rabuke v smislu §. 279 k. z., kaznjivega po istem §.;

c) obdolženca Pahorja Huga, da je pri priliki navedenej pod a) vskliknil na velikem trgu: „Fora i s'ciavi“, izživaje s tem v načinu navedenem v §. 303 k. z., druge osebe k dejanjem po zakonih prepovedanim, torej pregreška previdjenega v §. 305 kaz. z., kaznjivega po istem §.;

s prošnjo:

da naj pridejo obdolženci k glavnej razpravi pred glavnim c. kr. deželnim, kot razsodnim sodiščem prve stopnje, da naj se pokličejo kot svedoki: 1. Göhl Avgust dn. št. 17, 2. Köhler Lavoslav dn. št. 18, 3. Prodan Iv. dn. št. 19, 4. Rogelj Iv. dn. št. 20, 5. Kiralij Juri dn. št. 24 in 6. Gerljanec Andrej dn. št. 21.; in da naj se preberejo pravdni spisi pod dn. št. 1 (ovadba), 23 in 26, kazenski izpisek pod dn. št. 40.

Prošnja.

V večer 12. nov. 1894. nabrala se je bila velika truma ljudi, in izmed njih tudi neko krdele slovenskih kmetov sestavljeno od okolo sto oseb pred tukajšnjo mestno zbornico, v kateri se je v tem času vršila seja mestnega sveta. Ko so po končanji seji občinski svetovalci ostavili poslopje, Slovenci njih so sprejeli s klici: „Živio Slovenci, abbasso la cicoria“, itd., na kar so nekatere druge osebe odgovorile s klici: „fora i s'ciavi“.

C. kr. redarstvena oblast, katera je že poprej znala, da so bili namenjeni kmetje tržaškega ozemlja napraviti demonstracijo, odposlala je radi tega na veliki trg oddelek redarjev, pod poveljstvom c. kr. okrajnega nadzornika Avgusta Göhl-a.

Ta poslovnik precej ko so zadoneli vsiklik gori, omenjeni, je ločil krdele Slovencev od drugih ljudi tam nabranih, in napotil je v ulico del Corso. Nekateri pa so se kazali upornim, nehoté se umakniti, dasiravno njim je nadzornik Göhl opetovano, in tako glasno, da so ga nedvojbeno vsi čuli, ukazal, da naj gredo naprej, in dasiravno tudi strazarji Ivan Rogelj in Juri Kiralij ter policijski agent Lavoslav Köhler so ponavljali ta ukaz. —

Zatorej so redarji zaprli današnje obdolžence, ki so bili poglavitni uporniki, in sicer: Požega Jakopa, kateri ne samo ni hotel se umakniti od zavzetega stojišča, ampak je tudi izžival svoje tovariše z vsklikom: „skupej, skupej“, nagovarjaje jih na tak način, da naj se zoperstavijo poveljem javnih poslovnikov; potem Piščanca Valentina in Ivana Marijo, Kravos-a Frana, kateri na mesto, da bi se odstranili, je neprestano kričal, na vse grlo „živio!“, in zadnjič poglavitnega provzročitelja popisanih izgrediv, Jajčiča Ivana, kateri se je neprenehoma vrnil od tovariša do drugega, kričaje „abbasso la cicoria!“ in nagovarjaje jih, da naj nadaljujejo izživajoče svoje obnašanje.

Ni treba omeniti, ker je obče znano, da izraz „cicoria“ pomeni izživajoči primak, ki ga določa nestrpljivi Slovenci tukajšnjemu političnemu društvu „Concordia“, katerej je namen zopet ustanoviti dobre razmere med meščanom in probivalcem ozemlja.

Gledé obdolžencev Jajčič-a in Kravos-a je naznanila politična oblast, da sta obče znana agitatorja rusofila najnevarnejše vrste, in da Jajčič je tudi oseba črne prošlosti, večkrat kaznovana za različna zločinstva.

Gori povedanih dejanj, kvalifikujočih se pogreškom rabuke, odgovorni so imenovani obdolženci na temelju izpovedeb zaslišanih svedokov, potrjenih deloma tudi po priznavanju obdolžencev samih.

Pa tudi se strani meščanov so se dogodili izgredivi in sicer je utegnil redar Gerljanec zasesti jednega izgredivov, to je današnjega obdolženca Huga Pacorja ravno v tem trenutku, ko je kričal: „fora i s'ciavi“. Očividno je, z ozirom na okoliščine pod katerimi je bil izdan ta vsklik, da Pahor je namenil izpodbuditi nered in nasilstva v škodo ozemljanov zbranih na velikem trgu, torej dejanja po zakonih prepovedana.

Obdolženec Pahor taji omenjeni čin, v katerem so zapopadeni zakoniti znaki pregreška previdjenega v §. 305 k. z., pa mora za-nj odgovarjati vsled neposredne obdolžitve svedoka Gerljanca.

Opravičeno torej predstavlja se obtožba v vseh nje delih.

V Trstu, dne 30. nov. 1894.
Ces. kr. višjega deželnega sodišča svetnik in državni pravdnik:

Taddei I. r.

Novočenje leta 1895. V smislu §. 30. obstoječih zakonov o oboroževanju, objavlja mestni magistrat, da bo do 15. t. m. javno izložena pri vojaškem oddelku na mestnem magistratu listina vseh onih, ki bodo leta 1895. poklicani kot novinci na nabor. Listino more si pregledati vsak in takoj prijavit slučajne nedostatke.

Vsepi Behringove zdravilne krvne vode proti daviči. Te dni došlo je ministerstvu notranjih poslov obširnejše poročilo tržaškega namestništva o vsehpih Behringove zdravilne krvne vode (serum) proti daviči. To poročilo sestavljeno je na temelju podatkov mestnega fizikata tržaškega. Iz poročila je razvidno, da je bil Behringov „serum“ za časa daviške epidemije v Trstu v uporabi že od 24. avgusta 1894. naprej in sicer toliko v bolnišnici, kolikor v privatni praksi. Pokazal se je jako ugoden rezultat, kajti mrljivost daviče v Trstu zdravili so 406. Potrdilo se je menenje, da je Behringovo sredstvo tim vspešnejše, čim prej se je uporabi. Vpliv zdravilne krvne vode na splošno zdravstveno stanje bolnikov je bil skoro v vseh slučajih izredno ugoden. Bolniki počutili so se krepkejši in odleglo jim je celó v komplikovanih slučajih. Posebne vrednosti pa je serum glede na to, da se bolezen ne prime onih oseb, ki pridejo z bolniki v dotiko.

Udom „Del. podp. društva“. Oni člani, ki so zaostali s tednino, pozivljajo se, da takoj poravnajo svoje dolgovce, ker treba sklepati račune.

„Slovanski Svet“ je izšel danes s prvo številko kot tednik ter ima naslednjo vsebino: Vabilo na naročbo. — Članek: Obširni mir in Slovani. — Članek: Angličanin o Rusiji. — Pesmi: Dekletu. — Duma (Lermontova pesem v izvirniku, slovenskem prevodu z latinice in cirilice). — Domovini (hrv.) — „Majminka in Očenana“ (ruska basen Kri-lova s tolnačenjem). — Literarna pisma I. (O Ljub. Zvonu 1. 1894.) — Dopisi. — Ruske drobtinice. — Pogled po slovanskem svetu. — Književnost. — Novine in časopisi za l. 1895.

Sodijsko. Zaradi žaljenja članov cesarske rodbine (§. 64 kaz. zak.) dobil je večeraj v tajni razpravi pred tukajšnjim sodiščem 18letni železniški kovač Anton Škrinjar iz Povirja (pri Sežani) 3 mesece težke ječe. Škrinjar izjavil se je dne 4. decembra min. l. v neki stražnici pri Divači v pričro raznih oseb, med katerimi je bil tudi vodja orožniške postaje Ivan Gomisek, jako zaničljivo o Nj. Vel. cesarici. Omenjene osebe pričakovale so takrat vlak, ki je peljal cesarico iz Pulja v Marzijo. — Večeraj bila je pred tukajšnjim sodiščem razprava tudi proti 39letnemu kovaču Antonu Babiču iz Rodika, zatoženemu tatvine in goljufje. Dne 5 sept. min. leta izgubil je pastir Ivan Ivančič blizo vasi Rodik svojo listnico, v kateri je bilo 51 gl. 30 nč. Ker je Babič trošil nekoliko dni potem razmerno mnogo denarja, pozvali so ga k sodišču v Sežano na odgovor, kajti opravičena je bila sumnja, da si je on prisvojil Ivančičev denar. Ko je Babič čakal v sodišču, da pride na vrsto, nagovarjal je pričro Josipa Bebočina h krivemu pričanju. Zato je bil obsojen tudi goljufje. Sodišče je odložilo razpravo, da zasliši še dve priči.

Policijsko. Policijski organi komisarijata v ulici Scussa zaprli so brezposelnega postopača 39letnega Antona Bataševiča iz Skabič in 19letnega Antona Ceserja iz Ružič. — 17letnega pekovskega vajenca Nikola C. iz Vicence zaprli so, ker je poveril svojemu gospodarju svoto 10 gl.

Kathreinerjeva knjižlica. Današnji številki našega lista priložena je „Kathreinerjeva knjižlica“, ki je izredno zanimiva za vsako hišno gospodarstvo in za vsakega ljubitelja kave. Ista podaja splošno važno pojasnilo o „Kathreinerjevi kavi“, ki si je stekla vedno večje priznanje, kakor tudi današnje izreke prvih avtoritet o veliki vrednosti iste in o zrnati kavi in čaju. To poučno knjižlico priporočamo blagovoljni pažnji naših čitateljev.

Najnovejše vesti.

Opatja 5. Danes predpoludne je dospela tu sem cesaričina-udova Štefaniya z hčerko nadvojvodinjo Elizabeto.

Umaj 5. Glasi se, da cesar odpotuje nocoj v Budimpešto.

Sredoc 4. Preiskovalni sodnik je odredil, da se postavi Stambulov v preiskovalni zapor, ker je na sumu, da je bil sokriv na umoru ministra Belčeva. (Pred tremi leti je bil namreč minister Belčev umorjen pred očmi Stambulovega in so bili takrat radi tega zločina obesili 4 Bolgare. Sedaj pa je prišlo na dan, da je Stambulov sam provzročil ta umor z namenom, da pokaže princu, kaka varnost preti tudi njegovi dragi osebi. Vse je bila gola pretveza, da je le dobil navidezen vzrok, da je mogel še bolj tlačiti svoj ubogi narod. In tak človeški izvržek je ukazoval vsemu narodu skozi celo vrsto let! Toda, tudi njemu se menda bliža dan plačila. Ured.)

Pariz 5. Danes so degradovali stotnika Dreyfusa, katerega je vojno sodišče zaradi veleizdaje obsojilo na dosmrtno deportacijo. Množica je kričala: Doli z izdajalcem, doli z Judežem! (Dreyfus je Žid in ga je le pohlepnost po denarju zavela, da je tuji državi izdal važne listine. So pač povsod jednaki, ti ljudi krivonosi! Ur.)

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 6.41—6.63 Pšenica za jesen 1895 6.94 do 6.96 Oves za spomlad 6.01—6.02 Riž nova 5.25—5.35. Koruza stara 5.50 do 5.70.

Pšenica nova od 78 kil. f. 6.65—6.70, od 79 kil. f. 6.70—6.75, od 80 kil. f. 6.75—6.80 od 81 kil. f. 6.80—6.85, od 82 kil. f. 6.85—6.90.

Jačmen 6.20—8.10; prosa 6.00—6.60.

Pšenica: Dobro ponudbe. Popraševanje vedno bolje.

Trg jako stalen, cene rastejo. Prodalo se je 20.000 met. stot. Vreme: sneg.

Praga. Neratnirani sladkor za januar f. 11.15, februar f. 11.20, marec 10.30, mai 11.55.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatev precej f. 27.75—28 Jan. marec f. 27.75—28. — Concessé za januar-marec 28.75 — Četvrti za januar 29.50. V glavah (sodih) za januar 29.50

Havre. Kava Santos good average za januar 88.75, za marec 87.25 bolje.

Hamburg. Santos good average za januar 71.50, maj 69.75, september 69.25, stalno.

Dunajska borza 5. januarja 1895

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.50	100.50
„ „ „ v srebru	100.40	100.40
Avstrijska renta v zlatu	124.55	125.—
„ „ „ v krouah	98.55	98.75
Kreditne akcije	404.10	405.—
London 10 lat.	124.55	124.95
Napoleoni	9.86	9.86
100 mark	60.96	60.80
100 italij. lir	48.25	48.25

Trane cene.
(Cene se razumejo na debelo in s carino vred.)
Domači pridelki.

	Cena od for.	do for.
Pšol: Koks	100 K.	11.50 11.75
Mandeloni		10.50
svetlorudeči		9.50
temnorudeči		9.50
kanarček		9.75
bohinski		10.25
beli veliki		8.75
mal		10.50
zeleni, dolgi		8.50
okrogli		7.50 7.75
mešani hrvatski		8. — 8.25
štajerski		92. — 95. —
Maslo fino štajersko		9.50 9.75
Jedmen št. 10		10. — 10.25
9		11. — 11.25
Zelje kranjsko		6.50
Repa		5.75 5.75
Krumpir, štajerski		3.25 3.50
Prece kranjsko		8.75 9. —
Leča kranjska		9. — 10. —
Špeh ogerski		49. — 50. —
Mast ogerska		53. — 54. —
Kava Mokka		190. — 192. —
Ceylon Plant. fine		182. — 184. —
Peri		189. — 191. —
Java Malang		— — —
Portorico		— — —
Guatemala		157. — 158. —
San Domingo		156. — 158. —
Malabar Plant.		172. — 174. —
native		— — —
Laguayra Plant.		170. — 172. —
native		— — —
Santos najfini		150. — 151. —
srednje fini		147. — 148. —
srednji		144. — 146. —
ordinar		131. — 133. —
Rio oprani		— — —
najfini		147. — 149. —
srednji		141. — 143. —
Sladkor Contrifugal I. vrste	100 K.	28.25 28.50
Concassé		29.25 29.75
v glavah		30.75 31. —
raskosani		29.75 30. —
Žit italijanski fini	100 K.	19. — 19.50
srednji		18.25 18.75
Japan fini AAA		17. — —
srednji		15.50 —
Raugoon extra		13.25 —
I.		12.50 —
II.		9. — —
Petroleji ruski v sodih		18.25 —
v zabojih od 29 kil.		5.80 —
Olje italijansko najfini	100 K.	64. — 66. —
srednje fino		55. — 57. —
bombažno, amerik.		34. — 37. —
dalmatinsko		32. — 34. —
Limon Meisinski	zaboj	3. — 5. —
Pomaranče		3. — 5. —
Mandeljni Dalmatinski	100 K.	59. — 58. —
Bari		61. — 63. —
P. najli		84. — 88. —
Rešiti Dalmatinski		— — —
Puljeski		8.25 8.75
Smokve Puljeske		12.50 13. —
Grške v venci		12.50 13. —
Sultanine		30. — 40. —
Vimperli		23. — 24. —
Ovebe		28. — 24. —
Polenovke srednje velikosti		38. — —
velike		36. — —
male		41. — —
Sladiki v velikih sodih		18. — —
v 1/2		— — —

Javna zahvala.

Podpisani izrekam svojo najiskrenejšo zahvalo vsem onim blagim osebam, katere so se trudile, da pomorejo meni, bodisi duševno, bodisi gmotno, oziroma moji rodbini za časa onih 50 dni, ko sem sedel v preiskovalnem zaporu. Posebno se še zahvaljujem iz vsega srca veleuč. gg. dr. Matku Laginji, Ivanu vitezu Nabergoju, sploh gospodi državnim poslancom, ki so se na Dunaju zavzeli zame, nadalje gg. Iv. Dolencu, Volčiču, Bizjaku, Nehroniju, sl. uredništvu „Edinosti“ in z jedno besedo vsem blagim gospodom in gospem darovateljem in darovateljicem. Bog vsevišnji plati vsem!

V Trstu, dne 5. januarja 1895.

Fran Kravos.

Javna dražba.

Podpisani naznanja, da bodo dne 28. januarja t. l. ob 10. uri popoldne v Gorjanskem javna dražba za poduzetje prenovljenja tukajšnje cerkve. Stroški so preudarjeni na 11.174 gld 82 kr. Preudarek, stavbni načrt in dražbene pogoje si vsak lahko ogleda do dne dražbe pri podpisnem. Pred začetkom ustmeno dražbe je uložiti 50% varščina. V Gorjanskem, 3. januarja 1895.

Cerkveni stavbeni odesk.

Dobroznana gostilna ANTONA VODOPIVCA

(po domače „pri Pračkovcu“)
v Trstu,
ulica Solitaria št. 12

toči kolikor v gostilni, tolikor pri vaselcih v sokolski telovadnici, vedno le pristna vipavska, dornberška in kraška bela in črna vina. — Sladki riesling v steklenicah, in modro frankinjo, vsake steklenica drži 1 litr in velja 60 novč. — Postrežba je poštena, cena zmerna. Kuhinja je preskrbljena s tečinami, toplimi in mrazimi jedili.

Priloga se rojakom v Trstu in v deželi. Toči vino tudi družinam 4 neč ceneje, ako se odczame najmanj 5 litrov.

Podpisani je kupil „en block“ od st. čajne maso trgovino

M. MILIC

na voglu Piazza Gadola in Via Nuova 27.
ter naznanja p. n. občinstvu, da dočim je storil potrebno preskrbeti trgovino z novim blagom, prodaja desedanje blago po

najnižji razprodajalni ceni.

Priporočajo se slav. slovenskemu občinstvu za množično obiskovanje, če čli

Josip Rebech.

Otvoritev novega prenočišča in restavracije

Al „Moncenisio“
Piazza delle Legna št. 1 in Via Torrente.

Podpisani priporoča slavnemu potovalnemu občinstvu svoje popolnoma novo sezidano in elegantno urejeno prenočišče s restavracijo po zmerni ceni in poštenu postrežbi.

Se štovanjem

A. Tuzzi.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“ (registrovana zadruga z omejenim poročtvom)

Via Molin Piccolo št. 1. I. nadstropje.

Daje posojila na menjice in intabulacije proti 6% obrestim, na zastavo srečk in vrednostnih papirjev pa proti 5% obrestim. Od hranilnih ulog plačuje po 4% obresti.

Uradni dnevi so:

Vsaki dan od 9. do 12. ure popoldne in od 3. do 5. popoldne, sveda izravnanih denarjev in praznikov. Izplačuje se vsaki ponedeljek od 11. do 12. ure popoldne, in vsaki četrtek od 3. do 4. ure popoldne. Glavni deleži veljajo po 200 kron. Zadržani deleži se lahko plačujejo v mesečnih obrokih po 1 gld, ter znaša vsaki delež 10 gld. 1—26

Fr. Iv. Kwizda

e. in kr. avstr. in kr. rum. dv. založnik, okrožni lekar

Korneuburg, Dunaj.

Se rabi 40 let v mnogih ble-
vih, kadar krave ne su-
vajo jesti, kadar imajo
slabo prebavo v sveto
chojčanju mleka in da
krave dajo več mleka.

KWIZDIN

Korneuburški redilni prašek za živino

osobito konje, rogato živino in ovce

Cena škatli 70 kr., polovici škatli 35 kr.

GLAVNA ZALOGA: okrožna lekarana

XII Korneuburg, Dunaj

Paziti je na zgornjo varstveno znamko in zahtevati izrecno

KWIZDIN

Korneuburški redilni prašek za živino.

Krojačnica za moške,

spojena z izdelovanjem perila

za moške in ženske

A. ŠČUKA

Via Farneto, TRST, št. 34, I nadst.

priporoča se za vsakovrstna dela kro-
jaške obrti za moške obleke, kakor tudi
za izdelovanje perila za moške in ženske

Delo izvrši natančno po meri in cenó.

Gostilna na prodaj.

Na prodaj je zaradi slabega zdravja lastniko-
vega lepa, prostorna, na novo urejena, dobro obisko-
vana gostilna, ležča na ugodnem kraju sredi mesta.
Pobližje pri uredništvu „Edinosti“.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni ako se
naroča po pošti

Ubald pl.

Trnkóczy

lekar z raven rotorža
v Ljubljani

priporoča:

ZA ŽELODEC:

Marijevske kapljice za
želodec. — Steklenica 20
kr., 6 steklenic 1 gld. 3
tuet. 4 gld. 80 kr.

Odrasle ali čistilne kroglice čistijo želodec pri
zabasanji, skatenem želodci. — Škatlja 21 kr., jo-
den zavojček s 6 škatljami velja 1 gld. 5 kr.

ZA PRSA:

Plininski zeliščni ali prani sirup za odraslene
in otroke; raztvarja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri
kašlju. — Steklenica 36 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

ZA TRGANJE:

Protinski čest (Gichtgeist) lajša in preganja bo-
lečino v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr.,
6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Vsa ta narketa in vsa druga zdravilna sredstva
se dobivajo v lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja
v Ljubljani z raven rotorža
in se vsak dan s prvo pošto razpošilja.

Lepa hiša

z prvimi nadstropji, pol ure oddaljena od Trsta, ob
cesti na Prosek, prav pripravljena za prodajalnice
ali gostilno, je na prodaj. — Natančneje se poizve
v Kavarni Commercio pri Jos. Vodopivcu.

Vozni listi in tovorni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod
„RED STEARN LINIE“ iz Antverpena
direktno v

New York & Philadelphijo

koncesijonovana črta, od c. kr. avstrijske
vlade. Na vprašanja odgovarja točno: kon-
cesijonovani zastop 50—1

„Red Star Linie“

na Dunaju, IV Weyringergasse 17

ali pri

Josip-u Strasser-u

Stadt-Bureau & commercieles Correspon-
dent der k. k. Oesterr. Staatsbahnen in
Innsbruck.

FRIDERIK SIEMENS

Dunaj.

Totarna o. k. priv. aparatov za razsvetljavo in kurjavo.

IX/2, Alserstrasse 20.

Najnovejša plinova svetiljka za sunanje razsvetljavo:

Regenerativni plinov solnčni gorilec

75 odstotkov ceneje, kakor električne bočne svetiljke.

a daje njim jednako svetlobo.

Nadalje za dvorane, delavnice, prodajalnice i. t. d.

staroizkušene ventilirajoče re-
generativne plinove svetiljke

ter plinove svetiljke v steklu,

katero se morejo rabiti povsod in so primerne za
vse slučaje. Uvedene so po vsem svetu.

Ceniki in proračuni zastoj.

Glavni zastopnik za Trst: HENRIK WAGNER, Via Carintia 4.

FRIDERIK SIEMENS

C. kr. privilegovana tvornica priprav za razsvetlavo in kurjavo.

Dunaj, IX 2, Alserstrasse 20.

Odlikovana z zlato svetinjo (najvišje odlikovanje) na razstavi za industrijo gasa

v Brombergu, v maju 1892. Odlikovana z častno diplomom in zlato svetinjo na

mejnarodni razstavi v Lipskem za rudeči križ, zdravstvo itd. meseca februar 1893.

Siemensove peči na preosnovani gas

edina peč na gas s pravim preosnovanim plamenom.

Izvenredno ugodnosti tega sistema:

Izkoriščenje trane vročine, z katero se človeško telo jako

ugodno greje, kakor na solnčnih trakovih.

Zručenje lastno in vsepno tako sobnega zraka, kakor tudi

izključno in sigurno odstranjenje zapaljivega gasa.

Pod se ogreva na način, da imajo osebo v sobi se nalazeče

enako gorkoto pri nogah in na glavi.

Izkoriščenje vročine, katero ima v sebi odstranjivani zapa-
ljivi gas.

Uzdrževanje plućam potrebne mokrote z posebnim izhlaplji-
vanjem vode.

Čistoča, nič kaj ni prahu od oglja, pepela itd.

Posebno dobro svojstvo peči pri užiganju sigurna in jedno-
starna regulacija toplote v sobi. Istodobno razsvetljenje

prostorov, kakor z posebnimi ognjišči (kamini).

Na zahtevo razpošilja se franko.

Glavno skladišče pri

CARL GREINITZ NEFFEN.